

Anholdelse og udsendelse af udlænding

Tilsynet med udlændinges udsendelse af en udlænding, der skulle udvises, gav på en række punkter anledning til kritik.

FOB nr. 81.152

(J. nr. 1979-173-610).

Advokat A klagede på vegne af den togolesiske statsborger B til ombudsmanden over forskellige forhold i forbindelse med den pågældendes udvisning og udsendelse af Danmark.

Det fremgik af sagen, at B første gang indrejste til Danmark den 8. februar 1975. På baggrund af at han netop havde indgået ægteskab med en dansk statsborger, fik han den 7. april 1975 meddelt opholds- og arbejdstilladelse til den 7. oktober 1975. I juli måned 1975 blev ægtefællerne separeret, og den 9. oktober 1975 afslog tilsynet med udlændinge at forlænge B's opholds- og arbejdstilladelse. Den pågældende udrejste herefter af landet den 13. oktober 1975. Ægteskabet blev senere opløst ved skilsmissebevilling af 7. juli 1976.

Den 7. september 1977 ansøgte B på ny om opholds- og arbejdstilladelse. Han oplyste, at han nu havde indgået ægteskab i Norge den 8. juni 1977 med en norsk statsborger, og at han og hustruen den 30. august 1977 var indrejst til Danmark. Den 28. november 1977 blev der meddelt B opholds- og arbejdstilladelse, der senest den 15. september 1978 blev forlænget til den 28. januar 1979. Den 25. november 1977 fik B og hustruen et barn. Ægteparret blev separeret ved dom af 4. april 1979.

Ved Københavns byrets dom af 28. marts 1979 blev B dømt for overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 4, jfr. stk. 2 og 3 (overfald af særlig farlig karakter, til dels mod frugtsommelig kvinde, med skade på legeme eller helbred til følge - begået den 27. november 1978 over for hustruen og barnet). B blev fundet utilregnelig på gerningstidspunktet på grund af sindssygdom, jfr. straffelovens § 16, stk. 1, og i henhold til straffelovens § 68 dømt til at »undergives psykiatrisk behandling på et hospital for sindslidende med tilsyn af hospitalet og kriminalforsorgen under udskrivning, således at der af kriminalforsorgen i forbindelse med overlægen kan træffes bestemmelse om eventuel genindlæggelse på hospitalet«.

Den 3. maj 1979 traf tilsynet med udlændinge i henhold til udlændingelovens § 4, stk. 1, nr. 3, jfr. § 2, stk. 1, nr. 6, beslutning om udvisning af B samt om meddelelse af udvisningstilhold gældende for bestandig, jfr. lovens § 5. Afgørelsen blev forkyndt for B samme dag under hans ophold på det psykiatriske hospital, og ifølge politirapporten blev han gjort bekendt med, »at tidspunktet for hans eventuelle udsendelse dels afhæng af, om han var færdig med sin behandling, hvilket en læge vil kunne tage stilling til, og dels om han ønskede at forblive i Danmark, mens en eventuel ankesag ved justitsministeriet blev behandlet«.

På vegne af B påklagede A tilsynets afgørelse til justitsministeriet, der traf afgørelse i sagen med en skrivelse af 6. juli 1979. Ministeriet fandt ikke grundlag for at ændre tilsynets afgørelse om udvisning af B, men fandt det dog rigtigt, at udvisningstilholdet kun blev gældende til den 1. juli 1989. Det blev herefter pålagt B at udrejse af landet på tidspunktet for hans endelige udskrivning fra hospitalet for sindslidende.

I en skrivelse af 3. august 1979 meddelte tilsynet justitsministeriet, at B den 20. juli 1979 havde fået forkyndt justitsministeriets afgørelse af 6. juli 1979. Han havde ønsket at udrejse af Danmark og var rejst samme dag, efter at tilsynet havde afholdt udgifterne ved hans hjemrejse til Togo.

A rejste senere, i maj måned 1980, over for ombudsmanden spørgsmål om det rimelige i at udvise B på det foreliggende grundlag. Denne henvendelse blev af ombudsmanden oversendt til justitsministeriet med henblik på, at justitsministeriet på det nu foreliggende grundlag kunne tage stilling til, om udvisningstilholdet burde opretholdes. I skrivelse af 28. november 1980 meddelte tilsynet med udlændinge A, at tilsynet ikke kunne imødekomme ansøgningen om ophævelse af udvisningstilholdet. Efter at A havde påklaget denne afgørelse til justitsministeriet, meddelte ministeriet A i en skrivelse af 29. juni 1981, at man ikke fandt grundlag for at ændre tilsynets afgørelse. Justitsministeriet tilføjede, at tilsynet over for ministeriet havde oplyst, at tilholdet efter praksis ville kunne forventes ophævet 5 år efter udrejsen, dersom B indgik ægteskab med en dansk statsborger, ligesom et ægteskab ville kunne danne grundlag for meddelelse af besøgsvisum.

A's klager hertil angik følgende tre forhold:

1. Sagsbehandlingen i forbindelse med justitsministeriets første afgørelse i skrivelse af 6. juli 1979.
2. Omstændighederne i forbindelse med udsendelsen af B den 20. juli 1979.
3. Justitsministeriets afgørelse af 29. juni 1981, hvorved justitsministeriet fastholdt udvisningen af B og det i forbindelse hermed fastsatte tilhold.

Om hvert af disse klagepunkter bemærkede jeg følgende:

ad 1: Sagsbehandlingen i forbindelse med justitsministeriets første afgørelse i skrivelse af 6. juli 1979.

Det fremgik af sagen, at A i skrivelse af 1. juni 1979 anmodede justitsministeriet om, at der til brug ved ministeriets overvejelser vedrørende spørgsmålet om udvisning blev indhentet en udtalelse fra Sankt Hans Hospital vedrørende forløbet af B's sygdom efter udfærdigelsen af den mentalerklæring, der lå til grund for straffesagens behandling. A anmodede om, at udtalelsen blev forelagt for retslægerådet, og således at der blev indhentet oplysning om den planlagte behandling, herunder om, hvorvidt det ville være af betydning, at B fortsat blev holdt under observation.

Det fremgik af et telefonnotat af 8. juni 1979 i justitsministeriets sag, at en socialrådgiver ved Sankt Hans Hospital telefonisk oplyste, at B ikke længere var indlagt på hospitalet; han var udskrevet den 30. maj 1979, men kom fortsat på hospitalet som dagpatient; han var endvidere under tilsyn fra kriminalforsorgen og boede på et KFUM-kollegium.

Efter at justitsministeriet med skrivelse af 19. juni 1979 havde sendt A kopi af det ovennævnte telefonnotat af 8. juni 1979, anførte A i skrivelse af 25. juni

1979 til justitsministeriet, at han fandt det uforsvarligt, »at min klient, der netop er blevet anset med en dom til behandling, skal sendes ud i det helt uvise, hvorved jeg med beklagelse endnu en gang må konstatere, at justitsministeriet ikke har fundet anledning til at indhente aktuelle lægelige oplysninger om min klient«.

I skrivelse af 28. juni 1979 meddelte A justitsministeriet i fortsættelse af sin skrivelse af 25. juni 1979, at han af B's bistandsværges havde fået oplyst, at B forventedes udskrevet fra Sankt Hans Hospital den påfølgende dag, men at han skulle gå til ambulans kontrol på hospitalets ambulatorium. A anførte, at han endvidere havde forstået, at der af kriminalforsorgen var foranstaltet tilsyn, og at dette tilsyn var uddelegeret til justitsministeriets psykiatriske undersøgelses klinik, hvor man havde kendskab til B fra mentalobservationen.

Af et telefonnotat af 28. juni 1979 i justitsministeriets sag fremgår det, at den ovenfor nævnte socialrådgiver ved Sankt Hans Hospital telefonisk oplyste, at B fortsat kom på hospitalet som dagpatient. Socialrådgiveren oplyste videre (ifølge notatet):

»Hospitalet har således ikke »givet slip« på ham. Såfremt han måtte udeblive fra hospitalet, vil man under henvisning til byrettens afgørelse kontakte ham, eventuelt med henblik på en ny indlæggelse...

Henviste i den forbindelse til den begåede forbrydelses grovhed... «

I A's klage af 15. juni 1979 til ombudsmanden anførte A, at han stod uforstående overfor, at justitsministeriet ville afslå at indhente en lægelig udtalelse til sagen, idet en sådan udtalelse efter hans opfattelse umiddelbart måtte forekomme relevant for sagens afgørelse. I en senere skrivelse af 7. november 1979 til ombudsmanden anførte A, at han fandt det ganske uforsvarligt, at justitsministeriet ikke havde fundet anledning til at følge hans anmodning om, at der blev indhentet en egentlig lægelig udtalelse om B. A anførte, at der ham bekendt ikke forelå nogen udtalelse fra Sankt Hans Hospital, hvorefter B var endeligt udskrevet.

Justitsministeriet henviste i sin udtalelse af 6. juli 1979 til ombudsmanden til de telefonisk indhentede oplysninger om B fra Sankt Hans Hospital. Under hensyn til, at »udrejsefristen (var) fastsat til tidspunktet for (B's) endelige udskrivning fra hospitalet for sindslidende, (havde) ministeriet ikke fundet grundlag for at indhente yderligere oplysninger fra hospitalet«.

Vedrørende dette klagepunkt udtalte jeg herefter følgende i en skrivelse til A:

»Ved bedømmelsen af dette klagepunkt må jeg lægge til grund, at justitsministeriets afslag på at indhente en lægelig udtalelse fra Sankt Hans Hospital, forinden ministeriet tog stilling til spørgsmålet om udvisning af (B), var begrundet i, at »udrejsefristen er fastsat til tidspunktet for (B's) endelige udskrivning fra hospitalet for sindslidende ...«, og at ministeriet ved udtrykket »endelig udskrivning« forstod ophævelse ved retskendelse af den iværksatte foranstaltning.

Justitsministeriets afgørelse kan herefter ikke give mig grundlag for kritik. Jeg lægger herved vægt på, at udvisningen ikke skulle iværksættes, før

der gennem ophævelse af den retslige foranstaltning måtte antages at foreligge et lægeligt forsvarligt grundlag for udvisningens gennemførelse.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne nedenfor under ad 3.«

ad 2: Omstændighederne i forbindelse med udsendelsen af B den 20. juli 1979.

Det fremgik af sagen, at A i skrivelse af 2. maj 1979 meddelte tilsynet med udlændinge, at han som B's beskikkede forsvarer af denne var blevet anmodet om at bistå ham, »dersom der skulle opstå spørgsmål om hans fortsatte forbliven i Danmark efter dommen«. A anmodede i den forbindelse om, at korrespondance i sagen skete via hans kontor, og om, at han i øvrigt blev holdt orienteret.

Det fremgik af de akter, ombudsmanden efterfølgende modtog fra tilsynet med udlændinge, herunder tilsynets rapport af 20. juli 1979, at B den 20. juli 1979 efter tilsigelse henvendte sig til tilsynet og fik forkyndt justitsministeriets afgørelse af 6. juli 1979, at han i forbindelse hermed blev anholdt, og at han »erklærede..., at han selv ønskede at udrejse til Togo«. Tilsynet med udlændinge havde samme dag - først ved en kriminalbetjent og senere ved en politiassessor - to telefonsamtaler om udvisningsspørgsmålet med en socialrådgiver ved Sankt Hans Hospital (der ifølge det oplyste - forinden de to samtaler - havde haft en telefonsamtale med justitsministeriet om spørgsmålet). Ifølge tilsynets rapport oplyste socialrådgiveren, »at hospitalet ikke ville modsætte sig (B's) udrejse, såfremt det var hans eget ønske at udrejse«.

Det fremgik videre af tilsynets rapport, at »(B)... derefter (blev) foreholdt, at han, såfremt han ville modsætte sig en udsendelse, havde mulighed for at forblive i Danmark, indtil en endelig udskrivning kunne finde sted og behandlingsdommen var ophævet ad sædvanlig vej. Han underskrev herefter en på engelsk affattet... erklæring om, at han af egen fri vilje ønsker at udrejse hurtigst muligt, og at han føler sig rask og i stand til at tage vare på sig selv«.

Ifølge rapporten blev justitsministeriet samtidig telefonisk underrettet af tilsynet om sagen. Justitsministeriet udtalte, »at ministeriet ikke ville modsætte sig en udsendelse, når der ikke lå behandlingsmæssige årsager til hindring, og såfremt (B) selv ønskede at udrejse«.

Ved skrivelse af 3. august 1979 underrettede tilsynet såvel justitsministeriet som Sankt Hans Hospital om udsendelsen.

På det således foreliggende grundlag fandt ombudsmanden det ønskeligt at indhente en udtalelse fra Sankt Hans Hospital tillige med et notat fra den socialrådgiver, der telefonisk havde drøftet sagen med tilsynet med udlændinge og justitsministeriet.

Hospitalet anførte i sin udtalelse afslutningsvis, at hospitalet ikke havde kunnet betragte B som »endeligt udskrevet«, idet dette ikke ville kunne finde sted uden en ophævelse af den retlige foranstaltning, ifølge hvilken hospitalet såvel som kriminalforsorgen var forpligtet til at føre tilsyn med B og sørge for genindlæggelse i hospitalet, dersom en ændring i hans psykiske tilstand på et senere tidspunkt skulle gøre det nødvendigt. Hospitalet tilføjede:

»Formelt er (B) således blevet udvist af landet på et tidspunkt, hvor han fortsat var underkastet psykiatrisk behandling.

Da der imidlertid reelt ikke var iværksat nogen egentlig lægelig behandling af (B), ville hospitalet næppe, dersom vi var blevet anmodet om en udtalelse,

have hævdet, at hans udvisning medførte en uforsvarlig behandlingsafbrydelse«.

Socialrådgiveren fastholdt i sine notater, at der ikke i hendes samtale med tilsynet med udlændinge og justitsministeriet kunne indlægges et lægeligt samtykke eller et samtykke fra hospitalets side i øvrigt til den påtænkte udvisning - men at hospitalet heller ikke havde gjort forsøg på at hindre B's frivillige udrejse.

I skrivelse af 10. marts 1980 anmodede ombudsmanden justitsministeriet og tilsynet med udlændinge om supplerende udtalelser, idet ombudsmanden ønskede oplyst, hvorvidt tilsynet med udlændinge den 20. juli 1979 - på grundlag af justitsministeriets afgørelse af 6. juli 1979 - burde have påbegyndt behandlingen af spørgsmålet om B's udsendelse, når justitsministeriets afgørelse lød på »udrejse ... på tidspunktet for Deres *endelige udskrivning...*«, og denne endelige udskrivning forudsatte en retskendelse.

Ombudsmanden ønskede videre oplyst, om tilsynet inden udsendelsens gennemførelse burde have taget kontakt med A, og ønskede endelig oplyst, hvorvidt der havde foreligget noget (fyldestgørende) grundlag for den stedfundne frihedsberøvelse (anholdelse) af B den 20. juli 1979.

I en supplerende udtalelse af 26. marts 1980 anførte tilsynet med udlændinge i anledning af ombudsmandens supplerende høring bl.a. følgende:

»...

Da der herskede nogen usikkerhed om, hvorvidt tilsynet på det foreliggende grundlag burde påtage sig at medvirke til en omgående udsendelse af (B) i overensstemmelse med hans eget ønske, tog tilsynet telefonisk kontakt dels med Sct. Hans Hospital, dels med justitsministeriet. Tilsynet ønskede ved henvendelsen til Sct. Hans Hospital at sikre sig, at der fra hospitalets side ikke forelå forhold, der gjorde det betænkeligt at efterkomme (B's) ønske om at udrejse snarest muligt. Samtalerne gav anledning til, at tilsynet over for (B) gjorde det helt klart, at han ikke var underkastet nogen tvangsmæssig foranstaltning for så vidt angår spørgsmålet om udrejse, men at udrejsen skete helt efter hans eget ønske. Dette var blandt andet grunden til, at tilsynet bad ham afgive en skriftlig erklæring.

...«

Tilsynet tilføjede, at »da (B) imidlertid selv ønskede at udrejse, og da der ikke forelå nogen juridisk hindring for, at han kunne udrejse af Danmark, når han selv ønskede det, fandt tilsynet ikke nogen grund til at lægge hindringer i vejen for udrejsen«.

Tilsynet anførte videre, at B ikke under sit ophold i tilsynet havde ytret ønske om at komme i forbindelse med A, og at tilsynet den 20. juli 1979 ikke var bekendt med justitsministeriets korrespondance med A, idet sagens akter den 6. juli 1979 af ministeriet var blevet fremsendt til ombudsmanden.

Vedrørende den stedfundne anholdelse anførte tilsynet følgende:

»...

Som det fremgår af rapporten af 20. juli 1979 blev (B) under den indledende samtale i tilsynet anholdt og reglerne i udlændingelovens § 8 iagttaget. Beskrivelsen i rapporten side 2 øverst er noget mangelfuld og mindre hensigtsmæssigt formuleret, sammenholdt herved med notatet på det interne referat. Det er endvidere tilsynets opfattelse, at der ikke forelå tilstrækkeligt grundlag for at foretage en formel anholdelse af (B), idet hans tilstedeværelse i tilsynet beroede på en frivillig henvendelse, ligesom der ikke fandtes noget grundlag

for at tilbageholde ham imod hans vilje. Anvendelse af detentionshensættelse burde således heller ikke have fundet sted, men andre anbringelsesmuligheder var ikke til stede. Tilsynet har gjort de pågældende medarbejdere bekendt hermed.

...«

I en supplerende udtalelse af 16. juni 1980 anførte justitsministeriet bl.a., at justitsministeriet, da det den 20. juli 1979 telefonisk blev kontaktet af tilsynet i anledning af B's henvendelse til tilsynet, anmodede tilsynet om at kontakte Sankt Hans Hospital for derved at sikre, at behandlingsmæssige grunde ikke talte mod B's udrejse på daværende tidspunkt. Tilsynet meddelte senere samme dag justitsministeriet, at tilsynet havde kontaktet Sankt Hans Hospital, der intet havde at indvende imod B's frivillige udrejse. Justitsministeriet meddelte herefter tilsynet, at ministeriet ikke fandt anledning til at modsætte sig B's frivillige udrejse.

Vedrørende dette klagepunkt udtalte jeg herefter følgende i en skrivelse til A:

»a. Jeg må lægge til grund, at det er tilsynet med udlændinges opfattelse, at der ikke forelå et fyldestgørende grundlag for den anholdelse af (B), der fandt sted den 20. juli 1979, da (B) efter tilsigelse indfandt sig hos tilsynet med udlændinge for at få forkyndt justitsministeriets afgørelse af udvisningsspørgsmålet, og at anbringelse af (B) i et detentionslokale således heller ikke burde have fundet sted.

Jeg er enig i tilsynets opfattelse og finder det meget beklageligt, at (B) uberettiget blev underkastet frihedsberøvelse og anbragt i et detentionslokale.

Jeg har gjort tilsynet bekendt med min opfattelse.

Under hensyn til, at tilsynet har gjort vedkommende polititjenestemænd bekendt med, at frihedsberøvelse må anses for uberettiget, har jeg ikke fundet anledning til at foretage videre vedrørende dette klagepunkt.

b. Det følger af, hvad der er anført ovenfor ad klagepunkt 1, at der ikke af tilsynet med udlændinge burde have været truffet foranstaltninger til udsendelse af (B), forinden det ved indhentelse af en udtalelse fra den institution, der var ansvarlig for den psykiatriske behandling af (B) i henhold til straffedommen af 28. marts 1979, kunne anses for godtgjort, at behandlingsmæssige hensyn ikke talte imod at efterkomme den pågældendes begæring om udsendelse.

Jeg må forstå, at justitsministeriet er enig i denne vurdering. Der henvises herved til, at justitsministeriet i sin skrivelse af 16. juni 1980 til ombudsmanden bl.a. oplyste, at ministeriet - da sagen den 20. juli 1979 telefonisk blev forelagt - »anmodede tilsynet om at kontakte Sct. Hans Hos-

pital for derved at sikre, at behandlingsmæssige grunde ikke talte imod (B's) udrejse på daværende tidspunkt«.

Jeg finder det meget beklageligt, at tilsynet gennemførte udsendelsen uden i overensstemmelse hermed forinden at indhente en udtalelse direkte fra den for behandlingen ansvarlige.

Jeg har gjort tilsynet bekendt med min opfattelse.

Under hensyn til, at overlægen ved Sankt Hans Hospital (afdeling ...) i sin udtalelse af 20. februar 1980 til ombudsmanden bl.a. har udtalt, at »hospitalet næppe, dersom vi var blevet anmodet om en udtalelse, (ville) have hævdet, at hans udvisning medførte en uforsvarlig behandlingsafbrydelse«, finder jeg dog ikke tilstrækkelig anledning til at foretage videre vedrørende dette punkt.

c. De har endvidere klaget over, at udsendelsen blev iværksat, uden at tilsynet forinden i overensstemmelse med Deres begæring herom i skrivelsen af 2. maj 1979 til tilsynet - havde sat sig i forbindelse med Dem og givet (B) lejlighed til at drøfte situationen igennem med Dem.

I sin skrivelse af 26. marts 1980 til ombudsmanden har tilsynet heroverfor anført, at (B) ikke under sit ophold i tilsynet ytrede noget ønske om at komme i forbindelse med sin advokat, og at tilsynet den 20. juli 1979 ikke var bekendt med justitsministeriets korrespondance med Dem, idet sagens akter den 6. juli 1979 af ministeriet var blevet fremsendt til ombudsmanden.

Uanset dette finder jeg det dog under hensyn til, at De i Deres skrivelse af 2. maj 1979 til tilsynet klart havde tilkendegivet Deres ønske om at modtage underretning, såfremt der måtte opstå spørgsmål om (B's) fortsatte forbliven her i landet, meget beklageligt, at tilsynet ikke ved et notat på sagen eller på anden måde havde sikret sig, at De ville modtage underretning derom, uanset hvor sagsakterne måtte befinde sig på det tidspunkt, da spørgsmålet blev aktuelt.

Jeg har gjort tilsynet bekendt med min opfattelse.

Som det fremgår af det anførte, må jeg være enig med Dem i, at udsendelsen af (B) ikke burde have været gennemført på det da foreliggende grundlag.

Efter de undersøgelser, der er gennemført i anledning af Deres klage til ombudsmanden, må jeg imidlertid lægge til grund, at de medarbejdere ved tilsynet med udlændinge, der havde ansvaret for udsendelsen af (B)

den 20. juli 1979, var af den opfattelse, at hans ønske om omgående hjemsendelse til sit hjemland var alvorligt ment, og at han fuldt ud var bekendt med, at man ikke på daværende tidspunkt ville kunne have pålagt ham at udrejse før på et væsentligt senere tidspunkt.

Jeg foretager derfor ikke videre vedrørende dette klagepunkt, men jeg har henledt justitsministeriets opmærksomhed på det, jeg har anført ovenfor under a.-c.«

Ad 3: Justitsministeriets afgørelse af 29. juni 1981, hvorved justitsministeriet fastholdt udvisningen af B og det i forbindelse hermed fastsatte tilhold.

I anledning af A's klage anmodede jeg i skrivelse af 25. september 1981 justitsministeriet om en udtalelse efter forud indhentet erklæring fra tilsynet med udlændinge. Jeg bad i denne forbindelse oplyst, i hvilket omfang udlændingelovens § 4, stk. 1, nr. 3, jfr. § 2, stk. 1, nr. 6, har været anvendt i tilsynets praksis i et tilfælde som det foreliggende, hvor den tiltalte er fundet utilregnelig på gerningstidspunktet på grund af sindssygdom og dermed straffri, jfr. straffelovens § 16, stk. 1, og der i henhold til straffelovens § 68 er truffet bestemmelse om iværksættelse af anden foranstaltning.

Jeg henviste herved til, at det nu i § 52, stk. 2, i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 196 af 23. maj 1980 om udlændinges adgang til og ophold i Danmark (der ikke var trådt i kraft på tidspunktet for tilsynets afgørelse om udvisning af B) fremgår, at der »ved afgørelsen af, om udvisning bør ske på grund af begåede forbrydelser, jfr. lovens § 4, stk. 1, nr. 3, jfr. § 2, stk. 1, nr. 5 og 6, ...kun (tages) forhold af alvorligere karakter, som er fastslået ved dom og har medført frihedsstraf, i betragtning.«

I udtalelsen af 8. oktober redegjorde tilsynet nærmere for tilsynets praksis og anførte bl.a. følgende:

»...

Tilsynet har både før og efter ikrafttrædelsen af bekendtgørelse nr. 196 af den 23. maj 1980 om udlændinges adgang til ophold i landet fortolket § 2, stk. 1, nr. 6, i udlændingeloven således, at også tilfælde hvor der idømmes anden retsfølge af frihedsberøvende karakter er omfattet. Sådanne udvisningsbeslutninger er i 1981 truffet i 2 sager, i 1980 i 2 sager, medens der ikke er truffet nogen sådan beslutning i 1979. I 1979 fik tilsynet forelagt 1 sag med en sådan dom, men der fandtes ikke tilstrækkelig anledning til udvisning. De tidligere års sager er ikke gennemgået systematisk, men fra 1975 foreligger en afgørelse af tilsvarende karakter. Kun 1 af sagerne fra 1980-81 er påklaget til justitsministeriet, som stadfæstede udvisningen...

Bestemmelsen i udlændingebekendtgørelsens § 52, stk. 2, svarer til bestemmelsen i udkastets § 55, stk. 2, som er kommenteret i betænkning nr. 882/1979, p. 118. Af kommentaren fremgår, at udvalget med bestemmelsen tilsigtede at gengive en begrænsning, som allerede havde fundet udtryk i bemærkningerne til § 2, stk. 1, nr. 5, i lovforslaget fra 1973. Det kan herefter næppe antages, at man har tilsigtet en ændring af retstilstanden. Bekendtgørelsens § 51 (udkastets § 54 kommenteret i betænkningen p. 117) omtaler »fængselsstraf og anden frihedsberøvende foranstaltning efter straffeloven«.

I det udkast til lov om ændring af lov om udlændinges adgang til landet m.v. (overførelse af udvisningskompetencen til domstolene), som fremsendes til justitsministeriet fra udlændingeudvalget den 22. december 1980, nævntes

udtrykkeligt idømmelse af frihedsstraf eller anden retsfølge af frihedsberøvende karakter. Bemærkningerne tyder ikke på, at man herved tilsigtede en udvildelse. Det nævnes, at der ikke ændres på lovens udvisningsbestemmelser. Det anføres, at domstolene har udvisningskompetencen, »såfremt udlændingen idømmes frihedsstraf, herunder betinget frihedsstraf eller anden retsfølge af frihedsberøvende karakter«.

...«

Justitsministeriet henholdt sig i udtalelsen af 28. oktober 1981 til sin afgørelse af 29. juni 1981.

Justitsministeriet orienterede mig med skrivelse af 23. september 1981 om, at Københavns byret ved kendelse af 3. september 1981 havde ophævet den idømte foranstaltning.

Vedrørende dette klagepunkt udtalte jeg herefter følgende i en skrivelse til A:

»Således som bestemmelsen i § 2, stk. 1, nr. 6, i udlændingeloven er formuleret, finder jeg på baggrund af tilsynets redegørelse i udtalelsen af 8. oktober 1981 til mig om dette spørgsmål ikke at kunne kritisere den praksis, som tilsynet med udlændinge og justitsministeriet følger, og hvorefter adgangen til udvisning efter udlændingelovens § 2, stk. 1, nr. 6, må antages også at omfatte tilfælde, hvor der idømmes anden retsfølge af frihedsberøvende karakter.

Jeg har meddelt justitsministeriet, at jeg går ud fra, at rækkevidden af bestemmelsen i den nævnte henseende vil blive præciseret i forbindelse med udlændingeudvalgets behandling af spørgsmålet.

Justitsministeriets afgørelse er som anført ovenfor truffet i henhold til loven om udlændinges adgang til landet m.v. (lovbekendtgørelse nr. 344 af 22. juni 1973) § 4, stk. 1, nr. 3, jfr. § 2, stk. 1, nr. 6.

De nævnte bestemmelser har følgende indhold:

§ 4, stk. 1:

»En udlænding kan udvises i følgende tilfælde:

...

3. når afvisning kunne være sket af de i § 2, stk. 1, nr. 1 eller 4-7 nævnte grunde, og afvisningsgrunden fremdeles er til stede.

...«

§ 2:

»En udlænding, der vil indrejse til landet, kan afvises:

...

6. når hans indrejse på grund af begåede borgerlige forbrydelser af særlige grunde ikke er ønskelig.

...«

I forbindelse med udvisning kan det efter lovens § 5 tillige bestemmes, at der skal gives vedkommende tilhold om ikke fremtidig at indfinde sig her i landet enten for et bestemt tidsrum eller for bestandig.

Ved afgørelsen af om en udlænding bør udvises, skal der - foruden til udlændingens tilhørsforhold til det danske samfund, herunder varigheden af opholdet her i landet - tages hensyn til, om udvisningen må antages at virke særlig belastende på grund af bl.a. udlændingens personlige eller familiemæssige tilknytning til herboende danske statsborgere, jfr. herved § 52 i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 196 af 23. maj 1980 om udlændinges adgang til og ophold i Danmark.

Vurderingen af, om betingelserne for udvisning efter de ovennævnte bestemmelser er til stede og fastsættelsen af længden af det meddelte tilhold, må nødvendigvis i nogen grad være af en skønsmæssigt præget karakter. En sådan vurdering kan jeg efter de regler og den praksis, der gælder for min virksomhed, ikke kritisere, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Således som sagen foreligger oplyst, finder jeg ikke at have grundlag for at kunne kritisere de truffe afgørelser.«